

Felelősszerkesztő:
Dr.
SALACZ ELEMÉR
Ségédszerkesztő:
FRECSKA GY.
Szerkesztőség:
I. ker. KOSUTH-U.
15 SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k
Negyedévre 35 k.
Egyes szám/2 k
Kiadóhivatal:
I. K. BELICZÉY
UT 9. SZÁM.

Kaptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

A munkások

szervezkedése.

A munkásság gazdasági szervezkedésének útját állni nem szabad, nem engedhető meg, hogy e gazdasági szervezkedés örve alatt egyesek politikai célok kiküzdésére használják ki a munkások szervezeteit. Hogy a munkásság ma gazdasági érdekeinek meg szervezése és védelme végett szakszervezetekbe tömörül, egészen helyes dolog és az állami életünk veszélyeztetése nélkül lehetséges is, de csak addig, ameddig e szervezkedés az eléje kitűzött gazdasági célok megvalósítására irányul. Hová jutnánk ugyanis, ha társadalmunknak egyéb osztályai is, melyek gazdasági alapon ismét szervezkedtek, e szervezkedésüket később politikai célokért küzdő hatalommá törekednének kiépíteni? Vegyük például a tisztviselők osztályát, lévén a mai Magyarországnak a tisztviselőkérdés legalább is oly nehéz problémája, mint a munkáskérdés. Senki sem ütközhetik meg azon, ha ma a tisztviselő-osztály gazdasági érdekeinek megvédése végett szervezetekbe tömörül, de azonnal veszélyessé válnék a helyzet, ha ez az osztály a szervezkedésében rejlő óriási hatalmat politikai célokra használná föl és e-ként megbontaná a nemzet egységét melyet ma feltékenyebben kell őriznünk, mint bármikor. Ugyanigy léphetne föl a káfonaság is, sőt hasonló szerepre válalkozhatnék nemzeti életünk egy másik hatalmas tényezője, az egyház is.

E példák sorát tetszés szerint lehetne szaporítani és mind csak arra szolgálna bizonyítéku, hogy gazdasági szervezkedésen túlterjedő osztálypolitikát a nemzet egészének sérelme nélkül egy osztály sem folytathat. Mindennemű osztálypolitikának ugyanis megvan az a hajlandósága, hogy a nemzet erejének egyoldalú és éppen ezért sorvasztó egyeduralmi kihasználásához vezet, amiről a politikai fajult szociális mozgalom eléggé tanuskodik.

Amennyiben a magyarországi munkásság ismét, mint politikai célok szolgálatába alakított szervezet kívánna résztvenni az állam életében, ezzel

túlterjeszkednék azokon a korlátokon amelyeket mai helyzete és képességei eléje szabnak. Ezzel egy oly szerepre vágyakoznák, amelyet betölteni sem kellő érettsége, sem kellő készülsége nincsen. Az elmúlt két esztendő tapasztalatai megmutatták, hogy a magyar munkásság azt a politikai szerepet, melyhez a forradalmi események juttatták, önmaga, a magyar nemzet sőt az emberiség kulturájának veszedelmével játszotta végig. Megengedni tehát ma azt, hogy gazdasági szervezeteibe újra a politikai élet gyújtó szikráit vessék, azt jelentené, hogy könnyelműen kockára tennők amugy is nehezen megszülető nemzeti konszolidációnk eddigi eredményeit.

**Csofka magyarországi nem ország,
Egész magyarországi Magyarország.**

Horthy beszéde.

Horthy Miklós, Magyarország kormányzója folyó hó 17-én, vasárnap Székesfehérváron a nemzeti hadsereg bevonulása évfordulóján tartott ünnepségen a következő beszédet mondotta:

Egy évvel ezelőtt tulajdonképpen e helyen fejeződött be egy sötét, szegyeteljes évszak és innen indult előre 400 éves álmaink megvalósulása, a szebb magyar jövőnek záloga a nemzeti hadsereg. Fehérmegye hazafias közönsége szobrot emelt a történelmi helyen oltárul a hazaszeretnek hadseregünkbe vetett bizalmának és reménységnek és örök tilalomfául a destructiónak és a széthúzásnak. Ez az emlékszóbor készlet az emlékezésre és ha visszagondolok az elmúlt esztendőre, sok szép és nagy alkotás jelzi egy új, szebb és dicsőbb korszak virradatát. Van megbízható hadseregünk, az alkotmány és élet helyre állt, a külföld kezd bennünket megismerni, értékelni és megbecsülni s az építő és termelő munka pedig már éledezik az egész vonalon. És ha én mégis ma hazánk egén nem a napfényt, hanem a fellegket látom, akkor oka az, nem minden alakult úgy, ahogy én egy évvel ezelőtt Szent István városában elképzeltem és óhajtottam, azt hittem, hogy a nemzet annyi megpróbáltatás, szegyeten és megalázás után egészen egygyé forradt a haza megmentésében, ez nem történt meg, az emberek nem tudják kivetkeztetni a forradalmi mámort, mindenki vezetni akar, de senki sem akar vezetetni, mindenki politizál, mindenki, de különösen egyes csoportok egy maguk akarják az összes kérdéseket megoldani, mégpedig azonnal egy csapásra megoldani. Közrend nélkül, meggondolatlanul, előkészület nélkül vetik bele a közvéleménybe a legnagyobb

problémákat, ám ez nem vezethet megoldásra és megnyugvásra, csak irgalmakra és visszaszerzett belbéke megrendítésére még akkor is, ha ezek a törekvések különben jó hiszemüleg és hazafiasságból erednek. Egy jogállamban tömegek, felelőtlen elemek nem diktálhatnak, csak az alkotmányos fórumok, melyeknek vezetőségét mindenki respektálni tartozik, ezek a fórumok kell hogy kibírjanak minden igazságos, pártatlan, főleg hivatott kritikát, de nem engedhetem meg, hogy politizálást és hivatlan kritikát egyesek oly mértékben üzzék, hogy az már a tömegek torzításába csapjon át; elhatározott akaratom, hogy a magyar nép végleges megnyugvása érdekében a demagógiát egyszersmindenkori elnémitsam, ujabban, újra mind sűrűbben lehetett észlelni olyan törekvéseket, amelyek a király személyének kérdését igyekeztek előtolni, mindnyájan egyet értünk abban, hogy az ország ma nem tagadva ezer éves multját, mint királyság folytassa életét. A nemzetek nagy közösségben és mindnyálan szeretnénk Szent István koronáját a régi fényében tündöklőve látni. Addig azonban még nagy külpolitikai feladatok a belső konszolidáció nehéz munkáinak befejezése állnak elő. Azok, akik a király személyének kérdését idő előtt bolygatják, a nemzet egységét bántják meg, az ország polgárainak lelkét forradalmosítják meg, akasztják a belső konszolidációt és ezzel bénítják külpolitikai cselekvő képességünket. Ezt jól tudom, hogy vannak olyanok is, kiket nem a mult hagyományaihoz való ragaszkodás vezet, hanem önző célokból vagy egyenesen azzal a gonosz szándékkal tartják ébren az ily kérdéseket, hogy az által megzavarják és megakasztják azt a gyógyulási folyamatot, melyre a nemzetnek a nagy háboru és a forradalmak pusztításai után szüksége van, sőt akadnak, akik kölcsönös bizalmatlanság ébresztése és széthúzás előidézése végett rágalom és gyanúsítások piszkos eszközével dolgoznak, nem kimélve rossz hiszemüleg az én személyemet sem holott mindenkinek tudni, melyre hogy Magyarországnak a királyi hatalom gyakorlása szünetelésének idejére a nemzetgyűlés által legfelsőbb hatalom helytartójául megválasztott kormányzója nem nyulhat a királyi trón után. Én így fogom fel kötelességemet, értsék meg kötelességemet mások is, akik nem értik meg, azokkal megfogjuk értetni. Kisérletezésre idő nincs, aki nem alkalmazkodik a jogrendhez, az bűnhődni fog. Az első év küzdelmei után a második évet az imperatív megnyugtatás jegyében óhajtuk megkezdeni, amelynek Isten segítségével idővel a gazdag és hatalmas Magyarország lesz az eredménye. Koronás királyiul az élén, akit a nemzet lelkesedve fogad tárt karokkal.

Hirdetéseket a nyomdában és Nagy Sándor papir és könyvkereskedésében lehet feladni.

A búzapénzek.

Amint az kellemetlenül ismeretes, a megszálló román katonai parancsnokság tavaly ősszel elrendelte a gabonaneműek feleslegének beszállítását. A szarvasi járásra kivetett 1300 waggon búzából Szarvasnak 600 waggont kellett volna beszállítania. Béke-szentandrás, Kondoros, Ócsöd és a megszállás alatt közigazgatásilag idecsatolt Nagyszénás községek a rájuk kivetett buzakontinenst egészben, vagy nagyobb részben beszállították, feltűnő tartózkodás csak Szarvason mutatkozott. A szarvasi előjáróság ugyanis a többiektől eltérően a rekvirálás közvetítését, nevezetesen a községre kivetett buzakontingensnek a termelőkre való kivetését, az egyéni beszállítás ellenőrzését és szorgalmazását nem vállalta. Az elháríthatatlan kényszer hatása alatt mindössze annyit tett, hogy a románok naponként ismétlődő rendeleteit, melyek szerint búzafeleslegét mindenki különböző fenyegetések terhe alatt beszállítani tartozik, a községben dobszó útján közhírré tette. Természetes, hogy erre a lakosság nem igen reagált, nem tartotta a fenyegetést a saját személyére nézve senki sem veszélyesnek, miután az az összlakosságnak szólt. Így történt, hogy Szarvason mindössze 50 waggon gyűlt össze a gyengébb idegzetűek részéről történt önkéntes beszállítás eredményeként.

A beszállított buza métermázsája után a románok 80 koronát fizettek fehér pénzben,

Miután a megszálló csapatok parancsnoksága hónapokig tartó zaklatás után meggyőződött arról, hogy a kívánt eredményt az előjáróság útján nem éri el, december 7-én elrendelvé a házról-házra való katonai rekvirálást. Időközben azonban bő alkalmuk volt a gazdáknak a búzafeleslegük eladására, vagy elrejtésére s a katonai rekvirálás alól a megmaradt készletből is sok mentesült a rekviráló közegek megvesztegetése folytán. A katonai rekvirálás eredményeként 80 waggon buza lett a helybeli közraktárba kiszállítva.

Szerencsés véletlen, hogy ugyanebben az időben a román zónaparancsnokság és a magyar kormány között létrejött megegyezés folyományaként a románoknak nagyobb mennyiségű búzát kellett Budapestre szállítaniok. A Budapest élelmezésére szánt búzát a Haditermény megbízottai vették át s a buza métermázsája után 200 koronát ígértek kék pénzben.

Így történt, hogy a Szarvason rekvirált búzából 50 waggon Budapestre szállított s annak vételára címén a Haditermény előbb métermázsánként 169 koronát, utóbb, a felszabadulás után, a visszatartott 40 koronát is kifizette a járási főszolgabíró kezeihez.

Itt kezdődik az ügy bonyodalma. Ócsöd község, amely a reá kivetett 40 waggon búzát idejében leszállította s így a Budapestre történt szállításban nem vett részt, a buza 200 koronás vételárára kártérítési igényt jelentett be. A járási főszolgabírói hivatalban tartott értekezleten az ócsödi előjáróság igényét arra alapította, hogy

1. Szarvas részben az ócsödiek áldozatkészsége révén került abba a szerencsés helyzetbe, hogy szállítást elhalaszthatta mindaddig, míg az Budapestre irányult,

2. s hogy a román parancsnokság felhatalmazása alapján a járási főszolgabíró még a beszállítás megkezdése előtt ígéretet tett nekik a buza 80 koronás árának későbbi felemelésére.

Ezzel szemben Demcsák János akkori h. főjegyző a szarvasiak érdekeinek képviselésében a következőket vitatta:

Az ócsödiek buzgalma, hogy a rájuk kivetett 40 waggont idejében leszállították, nemhogy használt volna, hanem igen sokat ártott a mi ügyünknek. Ha száz érvet sorakoztattunk fel annak igazolására, hogy a románok követeléseit teljesíteni nem tudjuk, mindannyiszor azt vetették a szemünkre, hogy miért képes erre Ócsöd és a többi községek előjárósága? Ócsöd község készsége a románok agresszivitását velünk szemben nagy mértékben fokozta, aminek tanujelét igen számos esetben éreztük. Hiszen emlékezetes még előttünk az orosházi katonai prefektus ama plakátja, melyet a katonai igazgatás alatt álló összes községekben kiragasztatott s melyben Ócsöd község nyilvános dicséretet nyert, míg Szarvas elrettentő példaképpen pellengérré állított.

Ami pedig a románok ígéreteit illeti, ezeket mi még abban az időben sem vettük komolyan s e tekintetben nem ért bennünket még az Ócsödieknél is nagyobb csalódás. Mert nekünk a buza árának utólagos fel-emelésén kívül nyersolajat, benzint, tűzifát, szenet, sőt, meg cukrot ígértek.

Elteltek mindezekről az ócsödi kártérítési igénynek nincs semmiféle alapja már azért sem, mert abban az időben, amidőn az ócsödiek a búzát beszállították — közvetlenül a cséplés után — akkor a búzának piaci forgalmi értéke 80 korona volt, így az ócsödiek az elrekvirált búzájukért térítési díjként megkapták annak forgalmi értékét. Decemberben azonban, mikor a budapesti szállítás történt, a búzát már 200 koronás áron sem lehetett korlátlan mennyiségben vásárolni, még a katonai rekvirálás kísérelésével is, melyek körülményei között sem,

Hiszen, ha az ócsödiek kártérítési igénye fennáll, akkor egy lépéssel következetesen tovább mehetnek és igényt tarthatnak annak a megmentett 300 waggonnak a 300 koronás vételárára is, amit a szarvasiak a nemzeti hadsereg bejövetele után szolgáltattak be a magyar kormánynak.

Egyébként a szarvasiak a buza visszatartásával rendkívül nagy kockázatot vállaltak magukra. Hónapokon át rettegésben állott a város a románok brutális fenyegetéseitől. Ki voltunk téve annak, hogy a búzákat feltárják és kártérítés nélkül elkobozzák. A lakosság a folytonos rejtégetéssel és vesztegetésekkel felbecsülhetetlen áldozatokat viselt. Ezzel szemben Ócsöden a buzakészlet a beszállítás következtében a rekvirálás alól feloldatott és szabad forgalom tárgya lett. Tiszántúltra akadálytalanul szállíthatták a megmaradt búzát és tetszésszerűen áron adhatták el az elszakított véreinknek.

Mindezek dacára a járási főszolgabíró ur respektálta az ócsödiek kártérítési igényét annyiban, hogy a Budapestre szállított búzánk után métermázsánként csak 80 koronát fizetett ki s a vitás 120 koronát letétileg kezeli még most is. Hogy a megoldást honnan várja, azt nem tudjuk.

Bonyolítja az ügyet még egy másik körülmény is.

A debreceni román zónaparancsnokság egy más irányú akciójával 250.000 korona befizetést követelte Szarvastól az állami tisztviselők részére kifizetett előlegek megtérítése címén. Ezzel még rosszabbul jártak mint a búzával. Ebből semmit sem kaptak. Sok huza-vona után azon a címen, hogy

Szarvas a rá esett összeget nem fizette le Nagyszénás községben hajtottak be a rá kivetett 24.000 koronán felül még 70.000 koronát. Nagyszénás ennek az összegnek a megtérítését kérte a főszolgabíró urtól s ő a 70.000 koronát ki is fizette Nagyszénásnak a fenti búzapénzből.

Igy áll a búzapénzek ügye.

Miután ugylátszik, hogy semmi kilátás nincs arra, hogy bárki meg tudná győzni a főszolgabírót a szarvasi kisgazdáknak Demcsák által kifejtett és fent ismertetett álláspontjának jogszerű voltáról, a szarvasi kisgazdapárt elnöksége vette kezébe az ügyet mely felkéri ezuton is az érdekelt gazdákat, hogy folyó hó 25-én, vasárnap délután a pártköri helyiségben jelentsék be igényüket a párt-ügyésznél.

Házhelyek kijelölése.

Haszonbérletek átvétele.

Azokban az esetekben, amelyekben a mezőgazdasági ingatlanok haszonbérletéhez az ingatlanok forgalmának ideiglenes szabályozásáról szóló rendelet értelmében szükséges hozzájárulást a hozzájárulás kérdésében döntésre hivatott szerv jogerősen megtagadja, a földmivelésügyi miniszter a megtagadás jogerőre emelkedésétől számított 30 napon belül a földbirtokrendező-bizottság javaslata alapján a haszonbérleti szerződést a haszonbérlet helyébe lépve kishaszonbérletek alakítása végett átveheti. Ilyen megtagadás esetében tehát a haszonbérleti szerződés bemutatott példányát a fél részére visszaadni nem szabad, hanem nyilatkozás végett azonnal fel kell terjeszteni a földmivelésügyi miniszterhez, hacsak a földmivelésügyi miniszter másként nem intézkedik.

A haszonbérbeadáshoz a hozzájárulás meg nem tagadható, ha a haszonbérlet földműves, okleveles vagy hivatásos gazda vagy ha az okszerű gazdálkodás tőle különben is várható és ha nyomós indokok nem követelik a haszonbérletnek kishaszonbérlet kezebe juttatását.

A földmivelésügyi miniszter a jelen rendelet életbelépésétől számított 60 napon belül mindazokban az esetekben is átveheti a haszonbérletet, amelyekben a haszonbérlet azt a szükséges hatósági hozzájárulás nélkül már birtokba vette. A jelen rendelet életbelépése után történő ilyen birtokbavétel esetében a 60 napot annak a körülménynek jogerős megállapításától kell számítani, hogy a birtokbavétel az 5.200/1919. M. E. számú rendelet ellenére történt.

Ha a haszonbérbeadás feltételeit hitelesen nem lehet megállapítani, a haszonbérlet a haszonbérlet átvétele esetében bíróság állapítja meg.

A jelen §. alapján átvett haszonbérletek tekintetében a földmivelésügyi miniszter a földbirtokrendező-bizottság javaslata alapján esetenként állapítja meg, hogy az erre érdemesek közül ki, mekkora kishaszonbérletet, milyen feltételek alatt kapjon.

Kishaszonbérletek alakítására való kötelezés.

13. §.

Amennyiben az előbbi §. alapján sem áll elegendő föld rendelkezésre, minden nagybirtokos vagy nagybérlet köteles az általa kezelt mezőgazdaságilag művelhető földekből a felmerülő szükséghez képest akkora te-

rületet, amekkorának elvonása a birtok többi részén az okszerű gazdálkodást nem gátolja, de legalább is akkorát, amekkorá az 1919/20. gazdasági évben is kishaszonbérletekbe vagy részes művelésbe volt adva, a jelen rendelet értelmében méltányos feltételek alatti kishaszonbérletekbe vagy részes művelésbe (feles, harmados, stb. földek) adni.

Olyan birtokoknak a haszonbérletje pedig, amely a 3. §. első bekezdése 2. vagy 4. pontjának rendelkezése alá esik (1 előbbi számunk), szintén köteles, ha az illető községben az előbbi bekezdés szerint rendelkezésre álló terület kishaszonbérletek alakítására nem elegendő, az általa haszonbérlet mezőgazdasági ingatlanból megfelelő területet méltányos feltételek alatti kishaszonbérletekbe vagy részes művelésbe adni és pedig szántóföldjének legfeljebb 10%-át. Nem köteles azonban e bekezdés alapján olyan haszonbérlet kishaszonbérletbe vagy részes művelésbe földeket adni, aki a 3. §. harmadik bekezdése alá esik, (1. előbbi számunk) feltéve, hogy haszonbérlete 50 kataszteri holdnál nem nagyobb.

Ha a birtokos vagy a haszonbérlet a jelen §. szerint kishaszonbérletet vagy részes művelést kellő időben még a községi előljáróság közvetítésére sem ad azoknak akiket erre a községi képviselőtestület a következő §. rendelkezése szerint érdemeseknek kijelöl, a kiadandó területek kijelöléséhez szükséges tényállás megállapítása, a felmerülő kérdésekben az egység megkísérlése, egység létre nem jöttében pedig a földművelésügyi miniszter végleges döntéséig a szükséghez képest ideiglenes intézkedés tétele végett a községi képviselőtestület kérésére — indokolt esetben pedig anélkül is — szakértő megbízott vagy esetleg bizottság küldhető ki. A szakértő megbízott vagy a kiküldött bizottság az érdekeltség köréből választmányt is alakíthat.

Ha valamely kérdésre nézve egység nem létesül, a felmerülő vitákat s az ideiglenes intézkedés ellen 8 napon belül beadható panaszt is a földbirtokrendező-bizottság javaslata alapján végérvényesen a földművelésügyi miniszter intézi el.

Ha a fizetendő haszonbérlet nézve nem jön létre megállapodás, azt a haszonbérlet perekben eljáró bíróságok állapítják meg, tehát vegyes bíróság és ha a kishaszonbérletekbe vagy részes művelésbe adandó az a terület, amelyre nézve a vita felmerül, 100 kataszteri holdnál nem nagyobb, a járásbíróság.

14. §.

A 13. §. esetében kishaszonbérletek juttatására nézve a 2. §. megfelelő értelemben alkalmazást nyer. A 13. §. alapján juttatott kishaszonbérlet vagy részes művelés azonban csak egy gazdasági évre szól. Területe két kataszteri holdnál nem nagyobb.

Kishaszonbérletet vagy részes művelést a birtokos vagy a haszonbérlet a 13. §. alapján csak a 2. §. első bekezdésének 1.-2. pontjában felsorolt arra érdemes egyéneknek köteles adni, de csak akkor, ha saját vagy illetmény földjét nincsen és a megélhetésükhöz szükséges földhöz a szokásos részes művelés útján sem juthatnak.

Nem kötelezhető a birtokos vagy haszonbérlet a 13. §. alapján sem arra, hogy olyannak adjon kishaszonbérletbe vagy részes művelésbe földet, aki az elmúlt gazdasági évben haszonbérletet vagy részes művelést ugyan vállalt, de elvállalt kötelezettsé-

gének saját hibájából nem tett eleget, vagy aki haszonbérletbe vagy részes művelésbe vállalt földjét önhibájából nem maga művelte vagy parlagon hagyta.

A 13. §. alkalmazásánál számításba kell venni azokat a területeket is, amelyeket a birtokos vagy haszonbérlet ezideig már kishaszonbérletekbe kiadott vagy részes művelésbe ki szokott adni.

Kishaszonbérletnek a 13. §. alapján birtokbaadása biztosíték adásához nem köthető.

15. §.

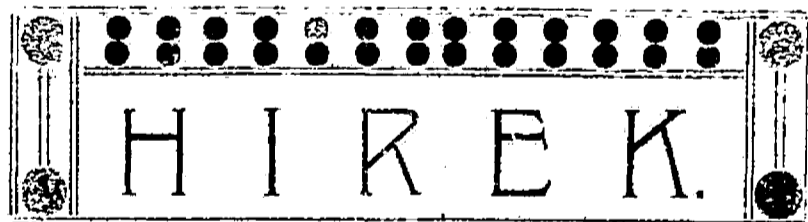
A haszonbérleti szerződéseknek az alhaszonbérletbe adását tiltó vagy a jelen rendelettel egyébként ellenkező rendelkezései a jelen rendelet szabályaival szemben alkalmazást nem nyernek.

A munkáskérdés rendezése.

Sokszor hangoztattuk, hogy a legsürgősebb intézkedést igényelnek a munkáskérdések, amelyeknek elintézése szociális hatásukban halaszthatatlan. A kereskedelmi kormány ugy látszik végre mégis tesz valamit, mert a legsürgősebb és legfontosabb teendők megállapítására bizottságot hív össze.

Erre vonatkozólag Rubinek Gyula kereskedelmi miniszter így nyilatkozott:

— A munkáskérdések rendezésének megbeszélésére hivatott bizottság megalakulóban van. A bizottságnak mintegy hatvan tagja lesz, s munkaadókból, munkásokból és szociológusokból fog állni. A tagokat kinevezem, s mihelyt ez megtörtént, nyomban összehívom a bizottságot. Remélem, hogy ez a jövő hét keddjén már lehetséges lesz.

— **Éjjeli szolgálat.** E. hóban az este 7 órától tartandó éjjeli szolgálatot Láng Oszkár és Papp Ernő gyógyszerészei teljesítik.

— **Sztrájkoljanak a sörvivők.** Erre buzdít a vendéglősök lapja annak alkalmából, hogy a sörgyárosok kartellre léptek, hogy ekként a sörnek nevezett sárga lét vigabban drágíthassák. Ennek letörésére az egyetlen mód, ha viszont a sörvivők is kartellre lépnek és nem isznak sört. Ami most annál könnyebb, mert ezzel csak a gyomorrelöntésről óvják meg magukat.

Vége valahára!

Tóth Ede „Kintornás család” örökbecsű népszínművét végre-valahára hála Istennek megláthatjuk. Ugyanis a helybeli iparos újak műkedvelő gárdája f. hó 24-én este 8 órai kezdettel a gimnázium tornacsarnokában reggeliző táncos egybekötve elő fogja adni a nevezett művet. Természetesen a jövedelem jótékony célra fordítatik. A próbák serényen folynak, a rende-

zőség mindent elkövet a siker érdekében, a próbák után ítélve, a siker biztos, mert a szereplők is már rég nem látott ambícióval végzik nemes, de terhes feladatokat. A közönség is bizonyosan örülni fog, hogy egy parányit juttatnak nekünk a kulturából itt Szarvason végre valahára.

Fehér Kálmán.

— **Egy termésjelentésből.** A mezőgazdasági statisztikai hivatal jelentésében olvassuk: a takarmányrépa még a legutóbbi időben is sokat fejlődött, általában egészséges, jó termést ígér. Csupán Békés-, Szabolcs- és Szolnok vármegyéből jelentik, hogy gyenge termés mutatkozik, mivel munkáshiány miatt többnyire gazos maradt, s emiatt a gyökernövény megállott. Érdekes és jellemző okmegállapítás. Mert mi tudjuk, hogy munkáshiány nincs. Csak munkás nincs sok. Hiszen mindannyian tapasztaljuk, mily nehéz ma dolgos munkához vagy éppen cselédkisasszonyhoz jutni. Hja de hát persze, a munkás „éhezik” és vár, mely utóbbi valóban sokkal könnyebb a nemzetmentő munkánál.

— **A Vörös Kereszt Egylet** szarvasi fiókjának vezetősége a folyó hó 12-én tartott ülésén elhatározta, miszerint halottak napján a hősök temetőjében gyászünnepélyt rendez s a háboruban részint a helybeli kisegítő kórházakban, részint a 23. és 43. ik gyalogezredek állományában távol szeretteiktől elhalt 29 hős katoná emlékét sarkövel örökíti meg. Ez ülésen lett elhatározva, hogy orosz foglyaink hazahozatala költségeire 5009 koronát küld az egylet és a Területvédő Ligába alapító tagként 1000 koronával belép.

— **Felhívás.** Falukéretnek a szarvasi rokkant egyesület választmányi tagjai, hogy a vasárnap d. u. 3 órakor tartandó gyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

— **Távozó főispáni titkár.** Dr. Novák Kamill belügyminiszteri titkár, aki eddig a békésmegyei főispáni titkári állást töltötte be, ezen állásából távozik s szolgálatára ismét a belügyminiszteriumba rendeltetett be.

— **Az ellátatlanok fölülvizsgálása a vidéken.** A közlekedési miniszter ma kiadott rendeletével utasította valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a hatósági ellátásban részesülők névjegyzékét újból állapítsák meg. Az átvizsgálást községenként és városonként bizottságok végzik, amelyek élén a község területén idegen (esetleg menekült) köztisztviselő áll, tagjai pedig a községi képviselő, a termelők és az ellátatlanok egy-egy képviselője. Különös szigorúsággal kell a vállalatok és üzemek alkalmazottainak névsorát fölülvizsgálni. Az új névjegyzék közszemlére kiteendő és mindenki, aki a hatóságot jogosulatlan ellátatlannak a jegyzékbe való felvételére figyelmezteti, minden alapos felszólalásért személyenként 50 korona jutalmat kap.

— **A vidék és az idegen táncok.** Minden ország népének lelkét, egész gondolkodását a saját táncain keresztül lehet megismerni. Ha ez így van, akkor Magyarország most nagyon zilált lelkiállapotban leledzik, mert az ország megcsönkített részeiben éppen úgy, mint a fővárosban az ifjúság a legszertelenebb és legelvadultabb táncokban leli gyönyörűségét. Idegenből beplántált érzéki táncprodukciók rombolják mindnialé a még megmaradt kevés magyar érzést. Egyes magyar városokban már magyar

a helyi hatóságok is megsokalták az angol csapszékekből és amerikai örömtanyákból importált erotikus táncokat és egymásután tiltják be ezeknek nyilvános helyiségekben való produkálását.

— **Magyar hadifoglyok hazatérése Kelet-Szibériából.** A honvédelmi miniszterium hadifogoly-osztálya hivatalosan közli: A Vladivosztokból októberben elindult Scharnhorst kajó 2002 hadifoglyot hoz, akik 1914—15-ben kerültek fogságba. Jó állapotban vannak, november 20-án Triesztbe érkeznek. A szállítmányt Smolonga, amerikai páter kíséri. A szállítmányról Sztngaporéból és Port-Szaidból átutazáskor hírt fogunk kapni. A Nansen-akció hajóival újabb szállítmányok indulnak és pedig a Steigerwald hajón október végén 1800, november 13-án a Frankfurt hajóval pedig 1500 fogoly indul Vladivosztokból. Szibéria belsejéből 6000 fogoly van utban Kelet-Szibéria felé Verchneudinszkon át. Ezek közül 700 magyar már megérkezett Nikolszka. A jelenlegi helyzet az, hogy azok a foglyok, akik Szibéria azon részén vannak, amely a magyar hazaszállító bizottság részére hozzáférhető, aránylag rövid időn belül visszaadhatók lesznek az oly régen elhagyott otthonnak.

— **A keresztény magyarság** mindenütt követelje a keresztény napilapokat. A Központi Sajtóvállalat rt. lapjai: „Nemzeti Ujság“ politikai napilap, „Uj Nemzedék“ politikai napilap, „Uj Lap“ politikai napilap, „Neue Post“ németnyelvű politika napilap, „Képes Krónika“ kéaes hetilap, „Gondolat“ heti riportlap, „Magyar Jogi Szemle“ jogi szaklap. Mutatványszámot küld és előfizetni lehet a kiadóhivatalnál, Budapest, IV. Gerlóczy-utca 11.

A mély művelődés kivitele.

Előző cikkünkben rámutattunk a mély művelődés által okozott előnyökre, most lássuk, hogy mire kell törekednünk a mély művelés kivitelénél, hogy annak termésfokozó hatását biztosíthassuk.

Ha a közönséges művelési módról a mély művelésre akarunk áttérni, tegyük vizsgálat tárgyává mindenekelőtt az altalajt. Mult cikkünkben tudjuk, hogy a mély műveléssel addig még napfényt nem látott földréteget hozunk a felszínre. De ha ennél e műveletnél azt látjuk, hogy az altalaj olyan, aminek felszínre hozatala nem kívánatos, pl vizet át nem bocsájtó csőben kötött agyag akkor hadjuk el a mély szántást és alkalmazzuk az altalaj porhanyítást. Ha azonban az altalaj laza agyag, vagy vályog, mint sok esetben a község határában levő földeknél, úgy ekénkkel a szokott mélységnél bátran lejjebb mehetünk. De ez esetben is tartsuk szem előtt, hogy egyszerre ne mélyítsünk hirtelen, hanem hogy a mélyítés fokozatosan történjék. Pl. ha előzőleg a rendes szántás mélység 10 cm. volt, akkor a mély művelésre való áttéréskor első évben elegendő lesz a 16 cm.-es mély szántás. Ellenkező esetben igen vastag nyers földréteget hoznánk felszínre, ami pedig szintén nem kívánatos.

Ha altalajunk minősége rossz, pl. kötött vagy vizet át nem bocsájtó sárga agyag, esetleg kavicsos stb., úgy a mély művelés

keresztül vitelénél csak az altalaj porhanyítására törekedjünk, a különböző, erre a célra szolgáló altalaj porhanyítókkal, minő pl. a gruber és exirpátor, vagy ezek különféle változata. Ebben az esetben is levegőhöz jut-taljuk az altalajt, tehát kötöttségét csökkentjük és így viz áteresztő és felszívó képességét növeljük és ezzel a talaj termőképességét fokozzuk.

A mély művelés tartós sikerének egy másik feltétele a fokozottabban való trágyázás. Aki a mély művelésre akar áttérni, az elegendő és jó trágyával rendelkezék, mert mély művelés esetén a talaj trágya szükséglete növekszik.

A mély művelés kivitelének az ideje ideje az ősz. A tél ugyanis a legalkalmasabb arra, hogy az eke által felhozott nyers talaj az ingadozó hő változások következtében — egyszer fagy áll be, máskor az idő kien-ged — átalakuljon. Köztudomásu, hogy az őszi hantof szántás lavaszra, épen a fagy behatása alatt, teljesen elsimul, a rögök belőle eltűnnek, a barázdaszéletek egymáshoz zárulnak. Másrészt pedig a mély szántásnak ősszel való elvégzése kedvez a gazdának, mert akkor már őszi vetését elvégezte, igás ereje felszabadult s így azt a mély szántásnál jól kihasználhatja.

Arra a kérdésre, hogy mely növények hálálják meg legjobban a mély művelést, a tapasztalat azt feleli, hogy a kapásnövények. Ezen növényeknek ugyanis mélyreható gyökérzete, különösen áll ez a cukor- és takarmányrépánál, a talaj mélyen porhanyított rétegében jól behatol és azt jól kihasználja. Viszont a mély szántásba vetett kapás növény a legjobb előveteménye a gabonaféléknek, az ezen növények után vetett gabonafélék tökéletesebben csiráznak, erőteljesebben bokrosodnak és fejlődnek, a szárazságot jobban bírják, a gyomok káros hatásának kevésbé vannak kitéve és így jobb termésrel is biztatnak. Ebből viszont önként kiténik, hogy a mély művelés nemcsak az első évben fokozza a termést, hanem hogy termés fokozó hatása hosszabb időre is szól.

Mult és jelen cikkünket röviden összefoglalva a mély művelésnél ajánlhatjuk, hogy a tél beállta előtt a tavaszi kapás növények alá szánják meg mélyen a talajt. Legalább évenként egyszer eresszük le ekénket 15—20 cm. en alól és 4—6 évenként alkalmazzuk a mélyítő szántást ugyanazon földön. Ez esetben módunkban van a téli nedvességet a nyári száraz időre összegyűjteni, új talaj réteget veszünk művelés alá, a mélyen porhanyított talajban a gyökerek jól és erőteljesen fejlődnek, így több tápanyagot vesznek fel, a gyomokat hatékonyan irtjuk, végeredményében pedig nagyobb és biztosabb termelésre nyújtunk módot.

Pártélet.

A szarvasi kiscgazdák és földmivesek párikörének mult vasárnap tartott értekezletén Dr. Salacz Elemér pártügyész előterjesztette a szarvasi hadirokkantak, özvegyek és árvák egyesületének átiratát, melyben meleg köszönetet mondanak a párt ez akciójáért, amelyen rokkantak, özvegyek és árvák körül az arra rászorultakat ingyenes gabonaadományban óhajtja részesíteni.

A pártelnökség ezuton is felkéri kis-

gazdátársait, hogy a párt e mozgalmának sikerétadományaiakkal előmozdítani sziveskedjék. Az adakozók névsorát az elnökség lapunkban közzé fogja tenni.

Ezután Krajcsovics Márton alelnök előterjesztette az előjáróság azon megkeresését, hogy a katonai rekvirálás elkerülhetése végett küldessék ki egy bizottság, amely az előjárósággal karöltve állapítsa meg azokat a módozatokat, amelyek által a községre kivetett gabona beszállítása biztosítható. A párt a megkeresésnek eleget tett és a bizottságot kiküldte.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egy isteni örök Igazságban, Hiszek Magyarország feltámadásában, Ámen.

Hirdetmény.

A szegedi kat. körletparság 30865/koj 1920. sz. rendeletére:

A kecskeméti és gyulai katonai beszerzési csoporthoz egy-egy üzemező vezető szükségeltetik.

Felhívátnak az idősebb tartalékos tisztak, esetleg nyugdíjasok is, hogy azok kik ezen állást elnyerni óhajtják kérvényeiket a jóléti osztályhoz terjesszék be. Kérvényben megemlítendő eddigi katonai és polgári alkalmaztatás.

Kereskedők és szabók figyelmébe!

Mindenféle szövet- és textil-árak a legnagyobb választékban és a legsolidabb áron szerezhető be

Holtzer és társa

textilárú- és gyapjúnagykereskedő cégnél, Budapest, V. Nagykorona-ú 19.

Külföldi bevásárlási központ:

Wien, I. Jasomirgott-strasse 4.

Vidéki megbízásoknak a legpontosabban és leggyorsabban teszünk eleget

Paprika, tarhonya, gyékények, szatyrok egyéb szegedi kiviteli cikkek jutányos árban kaphatók

Meisi Ignácnál Szeged

Kérjen árjegyzéket!

Megbízott Weisz Henrik I. k. 143. 1—10

RÓMER PÁL
sztalos és temetőközsi vállalkozó

SZARVAS.

I. ker. Deák Ferencz-utca 87 sz.